

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา
- ผู้วิจัย** : พระครูปริยัติกิจจาภิวัฒน์ (แก้วจินดา)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
- คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร, ศศ.บ., น.บ., พบ.ม., รปด.
 - : ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พ.ม., พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)
 - : ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ., M.A., Ph.D.
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม เพื่อการบูรณาการในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา และ ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Analysis) กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิรวมทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา จำนวน ๒๕ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๘ รูป/คน เพื่อยืนยันรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพทั่วไปของภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา ในปัจจุบันพบว่า ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธรศาสนา ส่วนใหญ่มีความเป็นผู้นำที่ดี เป็นที่ไว้วางใจ มีความคิดที่ทันสมัย สามารถปรับตัว ปรับความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญมักจะเป็นคนที่มีคุณธรรม มีความเสียสละ อุทิศและทุ่มเท เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่ทำงานให้โรงเรียนในฐานะ ศิษย์เก่าของโรงเรียนนั้นๆ หรืออาจทำงานให้โรงเรียนนั้น ๆ มาเป็นเวลานาน หรือไม่ก็ทำงานให้กับวัด หรือ ผู้บริหารดำรงสมณะเพศ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีคุณลักษณะขั้นพื้นฐานที่ดี

๒) แนวคิด ทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม เพื่อการบูรณาการในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้แก่ คุณลักษณะ ๓ ประการของนักบริหารตามหลักพุทธธรรมคือ ๑. จักขุมา หมายถึงมองการณ์ไกล เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ รู้ถึงสถานการณ์ ที่จะเกิดขึ้นและวางแผนงานเตรียมการล่วงหน้า ทั้งการกำหนดเป้าหมาย สร้างทีมงาน สร้างมาตรฐานในการทำงาน เป็นลักษณะของผู้นำที่ดี ๒. วิธูโร หมายถึงการจัดการธุระได้อย่างมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญ รู้จัดวางคนให้ถูกกับงาน รู้จักใช้อิทธิพลในการทำงาน สร้างการยอมรับ ทำตนให้เป็นตัวอย่าง ทำงานเป็นทีม สร้างขวัญกำลังใจ มีกตिकाและมีมาตรฐานเดียวกัน เป็นต้น ๓. นิสสยสัมปันโน สามารถเป็นพึ่งพาอาศัยของผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความซื่อตรง สามารถทำให้ทุกคนรักองค์กร สนุกกับการทำงาน มีความสามารถในการสื่อสาร และประสานงานให้ทุกฝ่ายทำงานในแนวที่องค์กรต้องการ และทำด้วยความเต็มใจ ภูมิใจ ลักษณะที่สำคัญของผู้นำนั้นจะต้องสามารถครองตน ครองคน และครองงานได้ กล่าวคือ หลักการครองตน ได้แก่ พึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ หลักการครองคน ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ และเพื่อนร่วมงาน สุดท้ายคือหลักการครองงาน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

๓) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ๕ รูปแบบ คือ รูปแบบที่ ๑ หลักพุทธธรรม ได้แก่ จักขุมา วิธูโร และ นิสสยสัมปันโน รูปแบบที่ ๒ ได้แก่ หลักการครองตน ครองคน และครองงาน รูปแบบที่ ๓ หลักภาวะผู้นำ ๕ ประการ คือ คุณลักษณะ อำนาจ พฤติกรรม อิทธิพล และสำเร็จ รูปแบบที่ ๔ หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ บ้าน วัด รัฐบาล และชุมชน (บวร+ช) รูปแบบที่ ๕ หลักการบริหารโรงเรียน PDCA ได้แก่ วางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ สร้างแนวปฏิบัติที่ดี การจัดการในลักษณะดังกล่าว ต้องครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานที่เป็นองค์ประกอบหลักของงานในโรงเรียน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในโรงเรียน และกิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชนด้วยจึงจะเกิดเป็นประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Dissertation Title : A model of Leadership Development for Administrators of Charity Schools of Buddhist Temples in Northern Thailand

Researcher : Phrakhruparayatkitjabhiwat (Kaewjinda)

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Busakorn Watthanabut B.A., LL.B., M.S., D.P.A.

: Asst. Prof. Dr.Surapon Suyaprom, M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: Asst. Prof. Dr. Thatchanan Isaradet B.A., M.A., Ph.D.(Pol.Sc.)

Date of Graduation : March, 14 2016.

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the generality of administrators leadership of charity schools of Buddhist temples. 2) to study concepts , theories and Buddhism for the integration for leadership development for administrators of charity school of Buddhist temples, and 3) to propose a model of Leadership Development for Administrators of Charity Schools of Buddhist Temples in Northern Thailand.

The researcher used qualitative research that was conducted by documentary analysis and in-depth interview from 25 key informants selected by purposive method and focus group selected from 8 specialists in this issue for confirmation the model.

The research findings were as follows:

1) The generality of administrators leadership of charity schools of Buddhist temples found that the major for administrators in this group had a good leadership , vision , modernization , adaptation into present situation , especially be a goodness person , volunteer and be engrossed in their jobs because of the major of the administration were a alumni in this school or be used to work in there or be a monk that made the administrators had the best basic of virtue.

2) The concepts , theories and Buddhism for the integration of leadership development for administrators of charity schools of Buddhist temples group were as

follows the 3 characteristics of administrators according to Buddhist way such as 1. Cakkhumā was a vision that could be known the future situation that could made good plans and set the organization goals , team building , work standard that most of them will become to good leadership. 2.Vidhuro was a management like the specialist that were put the right man in the right job , be a good leader and made the virture as sample for their team with good moral and inspiration and the most important was be set the same standard. 3. Nissayasampanno was taken care for other , royalty , drive for everybody enjoy their work , capacity for communication and the good co-ordination for achievement the organization goal and be engrossed in their jobs. All above could be summarized for the leadership characteristics as : take care themself , others and their jobs that were communication for made understanding in their responsibility.

3) A model of Leadership Development for Administrators of Charity Schools of Buddhist Temples in Northern Thailand consisted of 5 models as following : Model I : Dhamma principles such as Cakkhumā , Vidhuro and Nissayasampanno , Model II such as the principles for take care themself , others and their jobs , Model III : the 5 principles of leadership such as Characteristics , power , behavior , influence and achievement , Model IV : the network principle such as home , temple , government and community (Boworn + Com) and Model V PDCA for school management as planning , implementation in the core job for school such as the school management , the instructor management , school activities and activities with community that charity school of Buddhist temples group will be achieved both effectiveness and efficiency.